

HOOFDSTUK II: SPIRITUELE STROOMVERSNELLING (1904-1918)

De kwellingen van een student

Het noviciaat werd afgesloten met de tijdelijke Geloften. Dan aanvaardt de kloosterling de levenswijze van armoede, zuiverheid en gehoorzaamheid binnen een bepaalde Orde. Het tijdelijke karakter biedt de ruimte om echt te onderscheiden of iemand de juiste keuze heeft gedaan, alvorens hij een aantal jaren later zijn eeuwige Geloften, voor immer en altijd uitspreekt. Voor Fra Pio luidden de tijdelijke Geloften een onrustige periode in. Hij vertrok naar een ander klooster San' Elia, waar hij met enkele onderbrekingen vier en een half jaar zal blijven.

De cel van de student is vandaag een plaats van verering. Op de deur staat de tekst: "In deze cel studeerde Fra Pio van Pietrelcina, bad hij, beoefende hij de liefde tot God en vocht met de duivel, van januari 1904 tot oktober 1907 en hij werd een voorbeeldig Capucijn."ⁱ Studeren, bidden, God ontmoeten en strijden met de duivel was inderdaad het levenspatroon gedurende deze jaren.

Hij voltooide een soort gymnasiumopleiding, maar zijn prestaties waren gemiddeld, en hij moest er flink voor werken. Toen zijn broer trouwde liet Fra Pio zich verontschuldigen, want hij had examens, die alle aandacht vroegen. Extra lessen Filosofie kreeg hij in San Marco la Catola (oktober 1905 - april 1906) en Theologie in Serra Capriola (oktober 1907 - november 1908) en Montefusco (november 1908 - mei 1909). Daar woonden Capucijnen, die deze vakken speciaal doceerden. Hoewel het een allround opleiding was, met logica, retorica, kerkgeschiedenis, liturgiek e.d. bleef die binnen beperkte grenzen. Niets van het Verlichtingsdenken of van de kritische Bijbeluitleg werd er toegelaten. Maar evenmin nam men de mooie theologiën van Newman, Mühlen of Scheeben op. Wat de studenten leerden was een zuiver apologetische theologie, gebouwd op de Schrift, de Vaders en Sint Thomas van Aquino. Bij Pater Pio vinden we deze opleiding terug in zijn Brieven, die citaten van Augustinus, Hiëronymus en vooral uit de heilige Schrift bevatten. Maar theologie was voor hem allereerst een manier van leven, hoe vreemd dit ook klinkt. Wat het Geloof ons leert, kende Fra Pio uit zijn eigen ervaring. En God beter leren kennen -ook langs de theologie-studie- riep bij hem een antwoord op zich nog meer aan God toe te wijden.

De studie jaren betekenden voor Fra Pio een voorbereiding op zijn zending. Natuurlijk groeide hij in de spiritualiteit van de Capucijner- Orde. Hij zag het

voorbeeld van de oudere paters en de studentenmagister wijdde hem in waar het speciale gebruiken betrof. Maar bijna vanaf de eerste dag in San' Elia wordt hij op een meer intense manier gewaar, dat hij pas echt in de arena is geplaatst. "U [zijn geestelijk leidsman] vraagt, wanneer begon in deze ziel de marteling van de scrupules, hoelang duurde het en waar bevond ik mij op die tijd..."ⁱⁱⁱ Scrupulositeit was de eerste tegenstander, die Fra Pio op zich af zag komen. Dit is een marteling van het geweten. Alles wat hij deed werd door die innerlijke stem als onvolmaakt afgedaan, en de kleinste fout toverde zij om tot een grove zonde jegens God. Fra Pio bungelde aan een zijden draadje aan de Barmhartigheid van God, maar had de indruk dat dit elk moment kon breken en hij zou ondergaan in Gods Toorn. Scrupules zijn geen minderwaardigheidscomplex of een pathetisch zelfbeklag, noch een zelfverheffende schijn-nederigheid. Het is een gewetenspijn van een geheel eigen orde, die iemand steeds verder drijft in een streven naar een nooit haalbare perfectie en haar tegelijk aanklaagt dat die niet bereikt wordt. Fra Pio zag zich dag na dag geconfronteerd met het feit dat hij God niets, maar dan ook niets, teruggaf voor Diens grote blijken van liefde. Tegen beter voelen in moest hij blindelings vertrouwen op Gods barmhartigheid. Deze scrupulen strijd kostte hem veel energie. Tot in 1922 horen we er nog naklanken van in zijn brievenⁱⁱⁱ. Zijn geweten zal altijd gevoelig blijven, maar komt langzaam in evenwicht door te onderscheiden wat het verschil is tussen zonden, onvolkomenheden, fouten en het onhaalbare.

Deze inwendige beproevingen worden nog eens verzwaard door aanvallen van buitenaf. De duivel heeft het op deze arme broeder voorzien en gaat als een terrorist tegen hem tekeer. Niet eenmaal, maar bijna elke dag weer. Het volgende voorval vertelde een medebroeder: "Vanwege de hitte had ik 's-nachts mijn raam open. Plotseling hoorde ik een enorm lawaai in de cel naast mij. De geur van zwavel drong tot mij door. Ik opende de deur en zag een logge hond met rook uit zijn mond wegrennen uit de cel van Fra Pio."^{iv} In een levensbeschrijving van Pater Pio is het volledig overbodig een alinea in te lassen, waarin het bestaan van de duivel wordt 'bewezen'. Want hij kwam op Pater Pio af met zo'n kabaal, dat iedereen in het klooster het hoorde, en iedereen die over Pater Pio leest de nagalm verneemt. De duivel is in zijn eigen val gelopen. Want het liefst opereert hij ongemerkt, stil rondsluipend, zodat de mensheid niet meer zijn bestaan aanneemt. Dan kan hij vrijuit zijn gang gaan... Maar Fra Pio's heiligheid dwong hem naar de oppervlakte. De duivel is zijn anonimiteit weer kwijt. En elk gezond denkend mens, die doorheeft dat het kwaad als een persoonlijke macht werkzaam is, zal toch ver van hem willen blijven. Maar dat is alleen mogelijk door een beroep te doen op God, de Enige Die met een ademtocht de duivel wegblaast terug in zijn duisternis. Jezus ondersteunde Fra Pio in zijn gevechten met de duivel. Ook zijn Engelbewaarder liet hem nooit in de steek.

In deze studiejaren beleefde Fra Pio voor het eerst dat hij door Maria 'naar een andere plaats' wordt gebracht. Dit is het onverklaarbare verschijnsel van bilocatie, het op twee plaatsen aanwezig kunnen zijn. Maria bracht hem aan het bed van een stervende. Familieleden hadden in hun antigodsdienstigheid het huis omsingeld zodat er geen priester binnen kon komen. Maar de Hemel had nog een extra toegangsweg en Fra Pio bediende de stervende man. Het dochttertje 'adopteerde' hij, zonder dat zij er weet van had. Jaren bad hij voor haar en nogmaals in bilocatie ontmoette hij haar in een biechtstoel in de Sint Pieter te Rome. Uiteindelijk kwam ze naar San Giovanni, waar Pater Pio haar begroette als een oude bekende^v. Op twee plaatsen aanwezig zijn is 'mogelijk' wanneer iemand zich totaal toevertrouwt aan de soepelheid van de heilige Geest, Die toch de aarde ompant.

Al deze gebeurtenissen, die Fra Pio in een geestelijke stroomversnelling brachten, kon hij begrijpen dankzij de Traditie van de Kerk. Hij was niet de eerste die dit alles meemaakte. Vooral de kerkleraar Joannes van het Kruis (†1590) en de kerklerares Teresa van Avila (†1582) hadden uit eigen beleving al deze verschijnselen beschreven. Zij lieten zien dat de ontmoeting in liefde met Christus hierin altijd centraal staat, waardoor deze 'mystiek' onderscheiden is van andere soorten menselijke 'mystiek'. Fra Pio

las bij hen, dat hij zich nooit moest hechten aan deze ervaringen, maar ze altijd weer terug moest geven aan de Heer en er niet meer naar mocht verlangen. De echte vereniging met de drie-ene God gaat veel dieper. Die gebeurt in het geloof, een uit handen geven van zichzelf aan God en aan wat er in het leven op hem afkwam. Hij begreep dat het lijden daarvan een wezenlijk onderdeel uitmaakt. Want Christus, Die de Weg is naar de vereniging met de Vader, is de weg van het Kruis gegaan.

Eeuwige Geloften, Wijdingen en ziekten

Met het voortgaan van de jaren naderen de grote dagen in het leven van een religieus. Op 27 januari 1907 sprak Fra Pio zijn eeuwige Geloften uit. Meer dan een goedbedoelde belofte er het beste van te maken, betekenen de Geloften het aanvaarden van een levensweg waarin de navolging van Jezus zeer concreet is. Want een religieus erkent dat God nu via zijn oversten, via de gemeenschap, Zijn Wil kenbaar maakt. Hij leeft niet meer voor zichzelf, maar voor de Heer dankzij zijn gehoorzaamheid aan de oversten, zijn bezit loosheid en vrij zijn van een exclusieve relatie. Deze levensvorm is dus altijd concreter, dan een innerlijk besluit God te volgen.

De lagere wijdingen en het subdiakonaat, die toendertijd nog gegeven werden, ontving Fra Pio op 14 en 21 december 1908. Tussendoor was hij regelmatig ziek. Altijd diezelfde neiging tot braken, geïnfecteerde longen en koortsaanvallen. Soms liep zijn temperatuur zo hoog op dat de thermometer uiteen spatte! De artsen noemden allerlei bekende kwalen, maar kwamen er toch niet helemaal uit. Tuberculose leek er nog het meest op. Die diagnose deed bij de oversten de alarmbel rinkelen: gevaar voor besmetting. Misschien kon Fra Pio beter tijdelijk de lucht van zijn geboorteplaats inademen en daardoor genezen. Zo kwam hij in mei 1909 -zes jaar na zijn vertrek- in Pietrelcina terug. Hij was nu 22 jaar en had reeds geloften gedaan en de eerste wijdingen ontvangen. Een periode van rust en goede voeding vanuit de zorgzame handen van zijn moeder lieten hem wat opknappen. Voldoende om op 18 juli in de kathedraal van Morcone tot diaken te worden gewijd. En voldoende voor de overste om hem weer terug te roepen naar het klooster. Maar nauwelijks binnen of hij werd weer ziek. Ook in andere kloosters -Campobaso, Montefusco, Gesualdo- lag hij het grootste deel van de dag op bed. Dan maar voor onbepaalde tijd terug naar Pietrelcina. Maar dit maal wordt het daar niet beter, maagkrampen, steken in de borst, voortdurend zweten^{vi}.

De provinciaal zette ondertussen spoed achter de priesterwijding, en vroeg dispensatie voor Fra Pio's leeftijd. De toestemming kwam en de datum werd

vastgelegd op 10 augustus. In de maanden ervoor leerde hij de gebruiken van de Mis bij zijn vertrouwde pastoor Panullo. Dan komt de grote dag. Vader en broer zijn weer in Amerika, maar Beppa gaat in de huifkar mee naar Benevento. In een kleine zijkapel wijdt de 83-jarige Monseigneur Schinosi in aanwezigheid van een paar personen deze jongeman, die een van de beroemdste priesters van zijn eeuw zal worden. Terug in Pietrelcina wacht de lokale muziekbond hem op en gaat voor naar het ouderlijk huis waar de felicitaties volgen. Op de eerstvolgende zondag zingt hij de Hoogmis en een pater Capucijn komt voor de homilie.

Bij gelegenheid van zijn Priesterwijding gaf Pater Pio aan sommigen een prentje met de tekst: "*O Koning, geef mij mijn leven waarom ik U vraag, en mijn volk waarvoor ik U smeek.*" (Esther 7,5) *Gedachtenis aan mijn eerste Mis. Jezus, mijn verlangen en mijn leven, vandaag nu ik U sidderend ophef in een mysterie van liefde. Met U moge ik voor de wereld zijn Weg, Waarheid, Leven, en voor U een heilig priester, een volmaakte offergave. Pater Pio Cap.*"^{vii} In eerste instantie lijken deze woorden wat clichématig en vol grote beloften. Maar in feite zijn ze een zeer compacte samenvatting van Pater Pio's diepste spiritualiteit, zoals die in hem aan het groeien was. Het besef van plaatsvervanging ging een steeds grotere rol spelen. Hij zag aan Jezus, dat het mogelijk is namens anderen te bidden en te offeren in het verlangen dat die anderen hun hart gaan openen voor God en zich bekeren. Een jaar na zijn wijding was iemand getuige van dit gesprek dat Pater Pio in extase met de Heer voerde: "*Mijn Jezus, waarom bent U zo bebloed deze morgen?... Hoeveel heiligschennissen vonden plaats in Uw Kerk... U lijdt onder de beledigingen van de ondankbare mensen... Mijn Jezus, vergeving. Laat het zwaard zakken... Als het neer moet komen, laat het op mij neerkomen... Ik wil slachtoffer zijn... Straf mij en niet de anderen... Stuur me naar de hel als ik U daar maar kan beminnen en anderen gered worden. Ja, iedereen gered wordt.*"^{viii} Hij was daartoe alleen in staat, omdat hij dagelijks de heilige Hostie in alle eerbied omhoog hief aan het altaar en Christus in de gedaanten van brood en wijn ontving. Hij nam Jezus op Zijn woord: "Ik ben het Brood des levens" en "Dit is Mijn Lichaam, dit is Mijn Bloed"^{ix}. Hij leefde eens 20 dagen alleen op de heilige Hostie. "Mijn vlees is echt voedsel", had Jezus gezegd^x en Pater Pio kon dit aan den lijve ondervinden. Toch waren dit allemaal nog maar tussenfasen op weg naar een totale vereniging met de Heer.

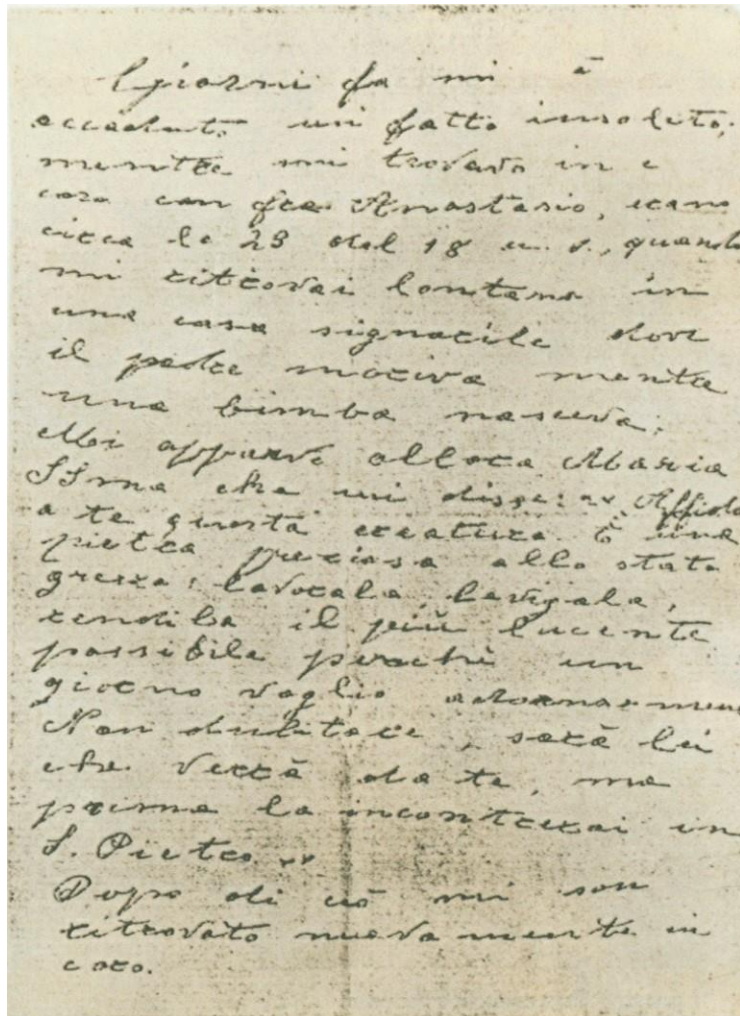
Brieven uit het geestelijk leven gegrepen

Zeer terecht wijst pater Niederer, vertaler van Pater Pio's werken in het Nederlands, op het feit, dat Pater Pio's verblijf buiten het klooster door de Voorzienigheid geregeld moet zijn^{xi}. Want deze situatie heeft er voor gezorgd, dat hij met zijn geestelijke begeleiders moest gaan corresponderen. En daaraan hebben wij een unieke collectie brieven te danken van de hand van Pater Pio. Twaalf jaar achtereen vanaf 22 januari 1910 tot en met 11 mei 1922 schreef Pater Pio met grote regelmaat - ongeveer een maal per week- aan de provinciaal Pater Benedetto en zijn vriend Pater Agostino. Hij bracht onder woorden wat hij op hetzelfde moment onderging en beleefde, heet van de naald. In de gehele christelijke spiritualiteit bestaat geen werk, dat zo uit het leven gegrepen de stadia van zuivering en beproeving beschrijft als deze brieven. Alle angsten en

vreugden staan erin; de aanwezigheid van Jezus en Zijn ver weg blijven; de voelbare hulp van de Engelbewaarder en de pesterijen van de "kozakken", de duivels; de problemen met de Orde en oversten, die hem ongehoorzaamheid verwijten; de pijn in zijn hart door de eerste wereldoorlog en het toenemend ongelooft... Maar ook alledaagse zaken komen we tegen over de juiste stof voor een habijt, treintijden, opsturen van een trosje druiven. En de humor over "de wasbeurt van de ziel" en het dure Napels. Brief op brief meldde Pater Pio nog dichtere duisternissen, nog lichtvollere ontmoetingen met Jezus, nog heftiger aanvallen van de duivel, de ups-en-downs van zijn gezondheid. Wie deze brieven leest -het vraagt enig geduld- heeft achteraf de indruk alsof hij van dit alles getuige is geweest. Een kort fragment als voorbeeld: *"Ik beperk mij ertoe u alleen te verhalen wat in mij verleden dinsdag gebeurde. Wat een brandend vuur voelde ik op die dag ontstoken in mijn hart! Ik was nog in bed, toen ik bezocht werd door die kozakken, die op mij neersloegen op zo een barbaarse wijze, dat ik het als een grote genade beschouw, het te hebben kunnen verdragen zonder eraan te sterven. Maar de goede Jezus, die blauwbaard toestond mij zo te behandelen, schoot daarna niet tekort om mij te troosten en te sterken in de geest. Ternauwernood kon ik mij begeven naar de goddelijke Gevangene om de heilige Mis op te dragen. Toen de Mis ten einde was, onderhield ik mij met Jezus in dankzegging... Het Hart van Jezus en het mijne versmolten samen, vergeef mij de uitdrukking. Het waren niet meer twee harten, die klopten, maar een enkel hart. Mijn hart was verdwenen als een druppel water, die zich verliest in een zee. Jezus was er het paradijs, de Koning. De vreugde in mij was zo intens en diep, dat ik het niet meer kon uithouden en tranen van intens geluk stroomden over mijn gezicht."*^{xii}

Pater Pio schreef in deze jaren met Pater Benedetto en Pater Agostino. Benedetto was zijn directe overste, een geleerd man met kennis van de christelijke spiritualiteit. Hij schreef zelf negen boeken over het geestelijk leven. Met deze bagage was hij de aangewezen man om Pater Pio te gidsen door het land van de mystieke ervaringen heen. Dit deed hij onvermoeibaar, hartelijk, maar ook zakelijk en autoritair. Hij reageerde van tijd tot tijd wat ongeduldig en hij vond het maar niets dat Pater Pio zo lang buiten het klooster woonde. Deze vertrouwde volledig op hem, ook al voelde hij soms dat hij het zelf scherper zag dan Benedetto. Zijn leven lang zal Pater Pio beweren dat alleen Benedetto de echte vader van zijn ziel is geweest^{xiii}. Vanaf september 1911 schreef Pater Pio ook met Pater Agostino, zijn "meest geliefde vriend in de wereld"^{xiv}. Tegenover hem stortte Pater Pio zijn hart uit en van tijd tot tijd -vooral tijdens de eerste wereldoorlog- deed Agostino dit bij hem. Agostino had niet zo'n scherpe kijk op Pater Pio's geestelijk leven als Benedetto. Hij leefde voornamelijk mee.

Wel was het zijn idee om de brieven te blijven bewaren^{xv}.

Giorni fa mi è
accaduto un fatto insolito.
mentre mi trovavo in
casa con Geo. Amastasio, erano
circa le 23 del 18 u. s., quando
mi ritrovai lontano in
una casa signacile dove
il padre aveva menta
una bimba nascosta;
ebbi appunto allora Maria
Sanna che mi disse: Affidati
a te questa creatura è una
piccola preziosa allo stato
greco; lavala lavala,
rendila il più lucente
possibile perché un
giorno voglio vedermi
Non dubitate, sarà lei
che verrà da te, ma
prima la incontrerai in
S. Pietro.
Dopo di ciò mi son
ritrovato nuovamente in
casa.

In 1914 vertrouwde Pater Agostino aan Pater Pio de geestelijke begeleiding toe van een vrouw in Foggia, Raffaelina Cerase. Ze was lid van de Derde Orde van Sint Franciscus en zocht hulp. Op 24 maart richtte ze haar eerste brief aan Pater Pio. Hij antwoordde meteen. Twee jaar lang ging deze briefwisseling door. En ook hier is de Voorzienigheid te bespeuren. Raffaelina vertegenwoordigt bij wijze van spreken een 'gewone gelovige' met de zo bekende problemen, die ons nu eenmaal treffen. Er is ruzie in de familie; ze dwaalt in gebed met haar gedachten af; ze weet niet welke boeken ze moet lezen; en wat met de grotere problemen, zelfmoord van een neef, de bedreiging uit huis gezet te worden... En dan haar verleden "46 jaar weggegooid"...^{xvi} Pater Pio reageerde beslist en praktisch, zodat we uit zijn pen een waar handboek voor het geestelijk leven hebben^{xvii}. En toen Raffaelina ernstig ziek werd, kanker, reisde Pater Pio naar Foggia om haar bij te staan. Drie weken lang zagen ze elkaar dagelijks tot zij op 24 maart 1916 overleed. Pater Pio was diep onder de indruk. Hij wist dat zij gebeden had in plaats van haar zuster te sterven en dit was nu verhoord^{xviii}. De zus leefde nog 15

jaar en stierf in 1931.

Zo bezitten we twee kostbare verzamelingen brieven van de jonge Pater Pio. Ze beslaan de periode, waarin hij voorbereid werd op zijn grote zending. De aartsbisschop van Genua, Josef Siri, verklaarde eens: "Ik geloof dat het ware verhaal van Pater Pio's geestelijk leven te vinden is in zijn brieven. Wie Pater Pio wil begrijpen, moet, in plaats van zijn biografie te lezen door iemand anders geschreven, zijn eigen brieven doornemen."^{xix} De kardinaal heeft zeker gelijk, waar het deze jaren betreft en het is een aanwinst dat de brieven aan Benedetto en Agostino in het Nederlands te verkrijgen zijn! Maar toch zijn ze ook maar een momentopname van die jaren van stroomversnelling in een leven dat nog veel meer zou meebrengen, wat door Pater Pio zelf nooit aan het papier is toevertrouwd.

Twee plaatsen vol tumult: de Toren en Venafro

In de Kerk hebben vanaf de eerste generatie christenen mensen zich totaal aan een leven van gebed gewijd. In de derde eeuw ontstond de beweging van de woestijn-monniken. Zij verkenden de wereld van het gebed en de ascese en gaven hun wijsheid door aan de komende generaties. Een van de woestijn-regels luidde: "Blijf in uw cel en uw cel zal u alles leren"^{xx}. Het is een aansporing om niet weg te vluchten van de eisen die het bidden stelt en surrogaten te zoeken in de wereld.

Toen Pater Pio wegens zijn ziekte weer in Pietrelcina kwam wonen betrok hij 'la Toretta'. Dit was een torenkamer in de straat van zijn ouders. Een smalle draaiende trap gaf toegang tot dit verblijf vier meter in de hoogte. Het vertrek was niet meer dan drie bij drie meter. Er stond een bed, een bureau met stoel en een tafel, meer niet. Bijna zesentwintig jaar bewoont Pater Pio deze toren als een monnikscel. Alleen om de Mis te lezen en in de velden te bidden daalde hij van de trap af. Deze toren cel leerde hem inderdaad zeer veel. Het lijkt erop alsof deze hoge toren symbool is van zijn leven tussen hemel en aarde, midden in de geestelijke strijd die woedt over de wereld. De duivel belaagt hem als nooit tevoren. De burenen hoorden het lawaai. "*Gelukkig zijn de kamers dichtbij mij en ook beneden mij niet bewoond*", verzuchtte Pater Pio^{xxi}. Maar het was ook in deze vuuroven, dat het "*Hart van Jezus en het mijne versmolten*".^{xxii} Wat de Toretta hem vooral leerde is, dat diepe nachten de ziel zuiveren en geschikt maken voor een grote zending. De actieve en passieve nacht van de geest, en de actieve en passieve nacht van de ziel, zijn deze louteringsfasen, die Joannes van het Kruis nauwkeurig heeft beschreven^{xxiii}. De actieve nachten vragen een afstand doen van elke ervaring en bereid zijn puur vanuit het geloof te leven;

ze vragen een volgehouden strijd tegen de zonde en overgave aan wat God vraagt en het leven vereist. Jezus laat Zich in deze fasen juist niet ervaren, om de ziel de ruimte te geven alles weg te schenken. Maar om de nacht te verdiepen geeft Hij toch ook momenten van intense nabijheid. Maar "*deze lichtstralen verkeerden spoedig daarna in veel dieper duisternis; die werden steeds dichter, en nu zijn zij tot het punt gekomen waarop ik mij als het ware verloren voel in zo een dichte duisternis.*"^{xxiv} Deze duisternis heeft niets te maken met niet meer kunnen geloven of niet meer weten Wie Christus is. Het is een ervarings-duisternis, geen geloofsverduistering. Jezus nodigt de ziel uit volledig voor Hem te leven en niet meer voor geestelijke genoegens of vrome gevoelens. Pater Pio weet dan ook dat het komen en gaan van Jezus een "*liefdestruc*" is^{xxv}. Zonder deze lange loutering zou Pater Pio nooit de universele zending en genadegaven kunnen ontvangen, die hij toegewezen kreeg. Het is tegelijk een toetssteen voor de mensen, die tegenwoordig allerlei geestelijke ervaringen claimen en zich voordoen als medium. Is hun leven en denken gelijkvormig geworden aan dat van Christus en Zijn Kerk door een diepe zuivering? Zo niet, dan weze men op zijn hoede. De toren waar Pater Pio dit "*vagevuur*"^{xxvi} op aarde meemaakte, is nu een eerbiedwaardige plek voor pelgrims. Stil klauteren zij naar boven en brengen enige momenten in gebed door in het kleine vertrek, waar Jezus zoveel geleerd heeft aan Pater Pio.

Ondertussen raakte een ander aspect van Pater Pio's geestelijk leven ook in een stroomversnelling. Hij voelde pijn in zijn handen en voeten en vanaf september 1911 verschenen er soms rode plekken zo groot als een cent. Hij schaamde zich ervoor en verzweeg het lange tijd^{xxvii}. Ook onderging hij wekelijks de Passie van Christus met doornenkroning en geseling. "*De hemelse Vader laat niet na mij te doen delen in het lijden van Zijn eniggeboren Zoon, ook lichamelijk.*"^{xxviii} Het leven van Pater Pio is getekend door het lijden van de Heer, waarbij we moeten weten, dat Christus' Lijden de uitdrukking was van Zijn uiterste Liefde voor de Vader en de mensen. Een gegeven dat voor velen maar moeilijk te aanvaarden lijkt. Het verdere leven van Pater Pio zal hier meer licht op geven.

De oversten zijn niet tevreden over deze monnik buiten het klooster. Ze geven hem weer eens de kans zich in Venafro bij zijn medebroeders te voegen. Het wordt misschien de verschrikkelijkste maand, die Pater Pio tot dan toe had meegemaakt. Pater Agostino heeft er een dagboek van bijgehouden. Het begon tamelijk onschuldig toen de duivel als een venijnige zwarte kat Pater Pio belaagde. Daarna nam hij -hoe voorspelbaar- de gedaante aan van een ontklede dansende vrouw. Geen effect. Dan maar als beul deze monnik compleet afranselen. Pater Pio verdroeg het vanuit het gebed dat onophoudelijk in zijn hart doorging. Het was allemaal te doorzichtig. Tot aan de dag, dat de duivel de gedaante aannam van zijn vriend Agostino. Pater Pio was op zijn hoede en riep: "*Zeg 'Viva Gesù', 'Leve Jezus'*". "Nee", schreeuwde de duivel en verdween. Ook vermomd als de provinciaal, als Franciscus, zelfs als Maria had hij geen vat op Pater Pio en liep steeds stuk op de kreet: "*Viva Gesù*". Woedend stortten de demonen zich op hem als wanstaltige gedrochten^{xxix}.

Het schouwspel in de arena blijft in volle gang. Doodziek moet Pater Pio terugkeren naar Pietrelcina. Daar las hij de volgende dag de Mis alsof er niets aan de hand was. God wilde hem nog een tijdje in de Toren houden.

Tussen de 10de Compagnie en San Giovanni Rotondo

Voor de oversten duurde het verblijf in Pietrelcina veel te lang. Maar elke poging Pater Pio weer in het klooster op te nemen liep spaak. Het alternatief zou zijn dat hij de Orde verlaat! Ook deze dreiging hoorde bij de donkere nachten. Pater provinciaal wist het uiteindelijk zo te regelen, dat de Paus zelf de situatie goedkeurde. Pater Pio mag buiten het klooster blijven wonen zolang dat nodig is en als teken dat hij bij de Orde blijft zijn habijt dragen. Pater Pio was hiermee gerust gesteld. Hij wist dat het Gods Wil was in

Pietrelcina te blijven, en nu had hij daarin ook de Orde mee. Hij kon niet vermoeden, dat hij zeven maanden later toch zijn habijt moest uitdoen. Maar dan om een uniform aan te trekken.

In de lente van 1915 raakte Italië betrokken bij de Eerste Wereldoorlog. In het begin ging de strijd alleen tegen Oostenrijk, later tegen Duitsland. Deze wrede oorlog, die met haar barbaarsheid elk optimisme van het vooruitgangsgeloof kapotsloeg, ontwrichtte ook in Italië het normale leven. Pater Pio beleefde alles mee in zijn Toretta. Hij zag hoe Gods "*liefdevolle toorn*"^{xxx} op Italië neerkwam. "*Het zou niet passend zijn in deze tijd van nationale rouw, niet alleen voor Italië maar voor heel de wereld, dat iemand die niet op het slagveld staat zij aan zij met zijn broeders, ook maar voor een ogenblik blij zou zijn.*"^{xxxi} Maar in november werd Pater Pio zelf opgeroepen. Hij kon niet afzijdig blijven, en vele medebroeders waren hem al voorgegaan. Iedereen dacht dat Pater Pio zou worden afgekeurd, maar "*de woeste kapitein van gezondheid*" en "*die lompe kolonel*"^{xxxii} stuurden hem door. Op 6 december meldde hij zich bij de 10de Compagnie Medische Verzorging in Napels. Hij bleef nog wat op de achtergrond, sliep in een duur hotel en droeg het habijt. Spoedig zette het terugkerend refrein weer in. Hij werd ziek. Op 17 december mag hij naar huis voor een jaar herstel. Maar de oorlog, "*die beproeving die over de wereld gaat*"^{xxxiii} bleef hem geestelijk schokken.

En Pater Benedetto nam het oude probleem weer op: "Het is voor iedereen weinig stichtend te weten, dat een priester in de wereld leeft om redenen van gezondheid. Het klooster in Foggia wacht op je!"^{xxxiv} De bewoners van Pietrelcina voelen dat het nu serieus wordt. Ze bedreigen Pater Agostino met lichamelijk geweld als hij hun 'santorello', hun kleine heilige, komt

ophalen^{xxxv}. Het zal niet de laatste keer zijn, dat de vereerders van Pater Pio gebruik maken van geweld.

Ondertussen was Raffaelina ernstig ziek en alleen dit voorval bleek in staat Pater Pio uit Pietrelcina weg te halen. Niet de oversten, maar deze verwante ziel had daarin de voornaamste hand. Hij verliet Pietrelcina en zal er de jaren tot 1918 nog maar een paar keer kort terugkeren. Toen had deze plaats haar taak beëindigd en kon ze haar beroemdste inwoner afstaan.

Na het overlijden van Raffaelina bleef Pater Pio in Foggia al ging de gezondheid weer achteruit. Een medebroeder nam hem uit medelijden een dag mee naar San Giovanni, waar het klimaat iets dragelijker is. Dit eerste bezoek aan de plaats waar Pater Pio vijftig jaar zal leven, gebeurde nota bene zonder uitdrukkelijk verlov van de provinciaal, die dan ook wat mopperde. Pijnlijk voor Pater Pio's gevoelige geweten^{xxxvi}. Maar Pater Pio ontdekte dat San Giovanni inderdaad leefbaarder is en op 6 september kwam zijn eerste brief uit San Giovanni, dat zijn nieuwe thuis zal zijn. In dit afgelegen piepkleine klooster nam hij de taak van leraar op zich. Zijn doceerstijl en lessen waren niet fameus, maar de jongens zagen wel een pater met wie zij zich konden identificeren. Hij stond dicht bij hen, al zaten zijn Italiaanse handen ook wel eens los^{xxxvii}. Spoedig kwamen enkele gelovigen met hem samen om te bidden en zijn onderricht te ontvangen. Het is de eerste aanzet van de wereldwijde beweging van de gebedsgroepen. Het lijkt erop dat Pater Pio zijn plek heeft gevonden.

Maar het jaar ziekteverlof snelde voorbij. Op 16 december was hij weer in Napels. Twee weken later, op 2 januari, ontvingen Benedetto en Agostino het bericht dat hij opnieuw zes maanden ziekteverlof had gekregen. Eind juni deed het leger weer een beroep op hem. Maar dit bericht op naam van Francesco Forgione bereikte hem niet, want er woonde niemand met die naam in San Giovanni! Het leger verdacht hem ervan te deserteren. Telegrafisch wist men hem toch op te speuren en 19 augustus keerde hij terug naar Napels. Hij kreeg er een te ruim uniform en een brits. Het ruwe soldatenleven stond hem tegen en hij was niet altijd in staat de Mis te lezen, en de kapitein... "*een neurastieker in hoge graad*"^{xxxviii}. Pater Pio belandde weer in het ziekenhuis. Hij keerde naar San Giovanni terug op 6 november om het in maart 1918 nogmaals te proberen. Na tien dagen kreeg hij volledig ontslag. Van de achtentwintig maanden dienstplicht heeft hij er maar vier actief doorgebracht. Voor hem zat het er nu op. Zijn medebroeders drongen aan om van Jezus te vernemen hoelang alles nog zou duren. Maar de Heer zweeg hierover en wilde niet dat Pater Pio nog blijft aandringen over deze kwestie^{xxxix}. Uiteindelijk zal alles stoppen op 11 november van het jaar 1918.

Een reeks van reizen werd ook afgerond. In mei 1917 was hij met de provinciaal naar Rome gereisd, waar zijn zus intrad bij de Birgittinessen. Van de eeuwige stad hield hij een slechte nasmaak over, die hij nooit heeft uitgelegd. Begin juli bezocht hij het heiligdom van de Aartsengel Michaël, Monte Sant' Angelo enkele kilometers buiten San Giovanni en las daar de Mis. Een paar keer was hij nog in San Marco la Catolla. Maar in mei 1918 kwam hij naar San Giovanni Rotondo en zal die plaats, uitgezonderd voor twee operaties, niet meer verlaten.

Slachtoffer en gestigmatiseerd

Al met zijn priesterwijding had Pater Pio het op zich genomen slachtoffer te zijn. Hij bood zich aan, opdat Gods toorn en gerechtigheid op hem zouden neerkomen, en niet op anderen; hij bood zich aan om onheil te dragen en anderen daarvan vrij te maken. Zo offerde hij zich voor de zielen in het Vagevuur, voor de Paus, voor de soldaten op de slagvelden, voor de Orden en de oversten en ongetwijfeld voor vele andere intenties, die hij niet in zijn brieven vermeld heeft. Zijn geestelijk leidsman bevestigde hem hierin, en meende dat het slachtoffer zijn Pater Pio's zending was. In de loop van deze jaren maakte Pater Pio ook kennis met twee offerzielen, die hem een voorbeeld gaven. Allereerst Gemma Galgani, overleden in 1906. Hij las haar biografie, brieven en genoteerde extases en herkende zijn eigen weg. Gemma was, zoals Pater Pio, begenadigd met een rijk geestelijk leven, ontmoetingen met Jezus, Maria, haar Engelbewaarder en met de duivel. De Heer nodigde haar uit om voor de bekering van de zondaars met Hem een "slachtoffer van liefde" te worden. Daarnaast zijn het de jaren, dat de zo rijke spiritualiteit van Thérèse van Lisieux (†1897) de wereld veroverd. Zij leidde een leven zonder enig visioen, extase of groot wonder, maar vol van wederliefde voor Gods Liefde. Thérèse bood zich als slachtoffer aan die Barmhartige Liefde aan, opdat allen zouden ontdekken dat God liefde is en liefde wil geven. Vooral Agostino hield van Thérèse en gaf dit door aan Pater Pio. Wat deze twee vrouwen, die later alle twee heiligverklaard zijn, bijdroegen aan Pater Pio's beleving is ongetwijfeld het element van de liefde. De rigoureuze wat ascetische mentaliteit van Pater Pio werd verzacht door deze liefdesgloed. Hij beleefde zijn offerleven dan ook niet meer zozeer gericht op een toornende God, als wel op het Hart van Jezus, dat lijdt onder de zonden. En Pater Pio kon nu letterlijk de woorden van Thérèse hernemen: "*Mijn hart is gemaakt om te beminnen*"^{xl}.

Slachtoffer zijn is een spiritualiteit die vandaag de dag ver van de mensen af staat. En toch is elk leven er op een bepaalde manier door getekend. Vroeg of laat staat iedere mens voor de beleving, dat hij liever zelf iets zou

ondergaan dan dat het een dierbare treft. En dat is de liefde die het hele Hart van Jezus bepaalt. Hij gaf Zich als "losprijs voor velen"; Hij liet Zijn Bloed vergieten voor allen; Hij gaf Zijn leven voor ons^{xii}. En christenen die inniger verbonden zijn met Hem, zoals Gemma, Thérèse en Pater Pio nemen die Harts beweging over. Daarom offerde Pater Pio zich steeds totaler voor het heil van de anderen. "Alles wat in jou gebeurt is een gevolg van liefde, is beproeving, is roeping om mee te verlossen en is daarom bron van glorie", schrijft Benedetto hem^{xiii}. Pater Pio wordt steeds meer gelijkvormig aan Jezus, niet alleen innerlijk, maar ook in zijn lichaam.

Op 5 augustus 1918 verschijnt de Heer hem als een Persoon, Die met een gloeiende pijl zijn hart verwondt. Het verplettert Pater Pio en hij kan het gebeuren maar niet begrijpen. Agostino is degene die dit keer het juiste perspectief aanreikt: "Jezus heeft jou van de avond van de vijfde tot de ochtend van de zesde een nieuw bewijs gegeven van Zijn bijzondere Liefde. De geestelijke wonde toegebracht door die hemelse Persoon is het onderpand van Gods Liefde voor jou."^{xliii}

Maar het gaat nog verder. Op 20 september ontvangt Pater Pio de stigmata. Het klooster is praktisch verlaten en niemand heeft het zien gebeuren. Een maand later zegt hij in bedekte termen tegen Benedetto: "*Alles in mij bloedt, en heel dikwijls ben ik gedwongen toe te zien, hoe het bloed ook naar buiten stroomt.*"^{xliv} De gelovigen in de kerk merken iets vreemds aan hem en iemand vroeg of hij zijn hand misschien verbrand had. Het gerucht van de stigmata ontstaat en pater provinciaal dringt aan: "Mijn zoon, zeg mij alles en helder en niet met toespelingen."^{xlv} Op 22 oktober geeft Pater Pio dan een verslag van wat er gebeurd is: "*Het was de 20ste van de vorige maand, op het koor, na de viering van de heilige Mis, toen ik gegrepen werd door een rust, als van een zoete slaap. Alle inwendige en uitwendige zinnen alsook de vermogens zelf van de ziel waren in een toestand van onbeschrijfelijke rust. Absolute stilte omringde mij van binnen en van buiten. Plotseling werd ik vervuld van een grote vrede en een overgave van alles ontledigd te worden en een rust in de verwarring zelf. Dat alles gebeurde in een flits. En terwijl dat alles gebeurde, zag ik mij tegenover een geheimvolle Persoon, gelijkend op degene die ik in de avond van 5 augustus had gezien, alleen met dit verschil dat Zijn handen, voeten en zijde bloedden. Het zien van Hem deed mij verschrikken. Wat ik op dat ogenblik voelde, zou ik niet kunnen zeggen. Ik voelde mij sterven, en ik zou gestorven zijn als de Heer niet had ingegrepen om mijn hart te ondersteunen, dat ik als het ware uit mijn borst voelde barsten. Het visioen van die Persoon verdween en ik zag mijzelf: mijn handen, voeten en zijde waren doorboord en dropen van bloed. Denk u in, wat een doodsstrijd ik toen ervoer en nu nog altijd praktisch iedere dag ervaar. De wonde van mijn hart bloedt voortdurend, vooral op donderdag tot zaterdag. Mijn vader, ik sterf van pijn door de wonden en door schaamte, die ik diep in mijn ziel voel.*"^{xlvi}.

Toch kreeg dit wonderlijke feit in beginsel maar weinig aandacht. Andere kleine en grote drama's waren belangrijker. De oorlog kwam eindelijk aan een einde, maar een epidemie van de Spaanse griep gunde Europa nog geen rust voor herstel. Pater Pio's zuster Felicita werd één van de slachtoffers. Pas in de lente van 1919 drong het nieuws van de stigmatisering naar buiten toe.

i. **Ingoldsby**, blz.25.

ii. *Brieven*, nr.292, blz.507 van 17-10-1915.

iii. *Brieven*, nr.617 van 10-1-1992: "*De gedachte, dat ik in de ogen van God niet in staat van genade ben, dat ik twijfel of ik de Sacramenten verkeerd gebruik, dat ik heilige zaken onheilig heb behandeld, dat ik niet alles en niet goed gebiecht zou hebben, is een*

doorn die voortdurend mijn hart vescheurt, en ik weet niet meer tot welke heilige mij te wenden, ik weet niet meer welk middel ik nog kan aanwenden." Zie ook nrs. 618, 620, 622, 624 ...

iv. **Ingoldsby**, blz.25.

v. Uitvoerig in *De Stem*, jrg.2, nr.1, blz.9-11.

vi. *Brieven*, nr.3, blz.18 van 14-3-1910: "*Maar wat mij niet wil verlaten is de koorts, die mij praktisch iedere dag tegen de avond komt bezoeken, gevolgd door overdadig transpireren. En dan de hoest en de pijnen in de borst en in de rug zijn een voortdurende marteling voor mij, meer dan alle andere ellende.*"

vii. Tekst in *Brieven*, blz.35.

viii. **Ruffin**, blz.89. Vgl.Ex. 32,31-32: "Mozes ging weer naar de Heer en sprak: 'Helaas, dit volk heeft zwaar tegen U gezondigd door een god van goud te maken. Kunt Gij hun toch geen vergiffenis schenken? Als dat niet gaat, schrap mij dan uit het boek dat Gij hebt geschreven.'" en Rom. 9,3: "Waarlijk, ik zou wensen zelf vervloekt en van Christus gescheiden te zijn, als ik mijn broeders en stamverwanten daarmee kon helpen."

ix. Zie Joh 6,35 en Mt.26,26-28/ Mc.14,22-24/ Lc.22,19-20/1 Kor. 11,24-25.

x. Joh. 6,55.

xi. *Brieven*, voorwoord blz. 8 en *De Stem* jrg.2, nr.2, blz.11.

xii. *Brieven*, nr.74, blz.111-112 van 18-4-1912.

xiii. **Ruffin**, blz.65 en Mary F.**Ingoldsby**, *Pater Benedetto: geestelijk leidsman van Pater Pio* in *De Stem* jrg.4, nr.1, blz.14-15.

xiv. Zie *Pater Agostino: vriend en leidsman van Pater Pio* in *De Stem* jrg.4, nr.2, blz.14-15.

xv. *Brieven*, nr.192, blz.312 van 5-6-1914; "Ook ik vraag je (en dit namens God) alle brieven van mij en van anderen te bewaren."

xvi. Padre **Pio** of Pietrelcina, *Letters II: Correspondence with Raffaelina Cerase, noble woman (1914-1915)*, San Giovanni Rotondo 1987, nr.90, blz.545 van 2-11-1915.

xvii. Deze briefwisseling is (nog) niet vertaald in het Nederlands. Er bestaan een Italiaanse en Engelse uitgave (zie noot 16). De eerste zes brieven tussen Pater Pio en Raffaelina zijn wel vertaald in *De Stem*, jrg.3, nr.1-6.

xviii. Padre **Pio** of Pietrelcina, *Letters II: Correspondence with Raffaelina Cerase, noble woman (1914-1915)*, San Giovanni Rotondo 1987, no.90, blz.545, 2-11-1915: "Nog steeds lijd ik een beetje, maar dat is niet belangrijk zolang mijn zus geen last meer heeft van haar maagpijnen. Een tijdje terug vroeg ik Jezus om een ruil! Heeft Hij mij

verhoord? Mocht dit maar zo zijn!"

xix. **Ingoldsby**, blz.41. In de biografie van Jean **Derobert**, *Padre Pio, transparent de Dieu. Portrait spirituel de Padre Pio au travers de ses lettres*, Hovine, Marquain 1987, beslaan 616 van de totale 782 bladzijden deze jaren 1910-1922. Aan de hand van de brieven gaat de schrijver haast dag na dag na wat er in het leven van de jonge Pater Pio gebeurd is. Een brief-biografie in één.

xx. Pater Christoffor **Wagenaar** OCSO, *Woestijnvaders. Een speurtocht door de Vaderspreuken*, Nijmegen - Beveren 1981, blz.69 een uitspraak van abt Mozes.

xxi. *Brieven*, nr.112, blz.169 van 18-1-1913.

xxii. Uit de brief boven in de tekst geciteerd. vgl. noot 12.

xxiii. Zie **Joannes van het Kruis**, *Mystieke Werken*, Carmelitana, Gent. Inleiding daarop Guido **Stinissen**, *Waar houdt Gij U verborgen*, Carmelitana, Gent 1987.

xxiv. *Brieven* nr.281, blz.469-470 van 2-9-1915.

xxv. Padre **Pio** of Pietrelcina, *Letters II: Correspondence with Raffaolina Cerase, noble woman (1914-1915)*, San Giovanni Rotondo 1987, nr.8, blz.99 van 19-5-1914; ook in *De Stem* jrg.3,nr.3, blz.16-17.

xxvi. *Brieven* nr.314, blz.550 van januari 1915. Ook Paus **Joannes Paulus II** zegt, in navolging van Joannes van het Kruis, dat deze donkere nachten zijn als het vagevuur: *Over de drempel van de Hoop*, Amsterdam - Antwerpen 1994, blz.167.

xxvii. *Brieven* nr.44, blz.72 van 8-9-1991 en nr.290, blz.498 van 10-10-1915.

xxviii. *Brieven*, nr.388, blz.701 van 6-3-1917. Zie ook nr.290, blz.499 van 10-10-1915.

xxix. Zie Gerardo **Di Flumeri**, *The Mysterious Events of Venafro*, in *The Voice* 1974, nr.1, blz.8-9 en 14-15.

xxx. *Brieven*, nr.259, blz.420 van 31-5-1915.

xxxi. *Brieven* nr.263, blz.427 van 20-6-1915.

xxxii. *Brieven*, nr.296, blz. 516 en 517 van 18-11-1915. Over Pater Pio's militaire dienst uitvoerig in *De Stem*, jrg.5, nrs. 4, 5 en 6 en jrg. 6, nr.1, blz.4-6.

xxxiii. *Brieven*, nr.449, blz.793 van 26-11-1917.

xxxiv. *Brieven*, nr.307, blz.536 van 24-12-1915.

xxxv. Uit Agostino's dagboek geciteerd in *Brieven*, blz.559.

xxxvi. *Brieven* nrs.344-345, blz.617 e.v. van 8 en 13-8-1916.

xxxvii. Zie *Pater Pio voor de klas* in *De Stem* jrg.3, nr.2, blz.6.

xxxviii. *Brieven*, nr.430, blz.768 van 19-9-1917.

xxxix. *Brieven*, nr.454, blz.801-802 van 19-12-1917.

xl. *Brieven*, nr.118, blz.180 van 12-3-1913. Over de twee heiligen zie *Gemma Galgani: een slachtoffer van liefde* in *De Stem* jrg.3, nr.3, blz.18-20 en *Thérèse van Lisieux: een ziel ontvlamd in liefde* in *De Stem* jrg.3, nr. 5, blz.14-17.

xli. Zie o.a. Mt.20,28 en Mc.10,45; Ef.1,7 en Kol.1,20; Rom.5,8 en 1 Kor.5,3...

xlii. *Brieven*, nr.502, blz.887-888 van 27-8-1918.

xliii. *Brieven*, nr.500, blz.886 van 24-8-1918. Zie over het verschijnsel van de doorboring *De Stem* jrg.2, nr.5, blz.9-11 en 17 en het prachtige boek van Gerardo **Di Flumeri**, *Comme une blessure d'Amour. Le Phénomène de la Transverberation chez Padre Pio et Thérèse d'Avila*, Paris - San Giovanni Rotondo 1992.

xliv. *Brieven*, nr.508, blz.908 van 17-10-1918.

xlv. *Brieven*, nr.509, blz.909 van 19-10-1918.

xlvi. *Brieven*, nr.510, blz.911 e.v. van 22-10-1918. Uitvoerig in *De Stem*, jrg.2, nr.1, blz.9-11: *Pater Pio getekend door het liefdeslijden*.

Verklaring van de gebruikte afkortingen

Arni	Broeder Arni Decorte , <i>Padre Pio</i> , Bierbeek 1987.
<i>Brieven</i>	Pater Pio , <i>Brieven. Briefwisseling met zijn Geestelijke Leiders 1910-1922</i> , Berlicum-Tielt 1993, vertaald door pater Dr.Chr.Niederer S.J.
Derobert	Père Jean Derobert , <i>Padre Pio, transparent de Dieu. Portrait spirituel de Padre Pio au travers de ses lettres</i> , Hovine, Marquain 1987.
<i>De Stem</i>	<i>De Stem van Pater Pio</i> , tweemaandelijks tijdschrift van de Stichting de Stem van Pater Pio, Berlicum. 1 ^{ste} nummer maart 1994.
Ingoldsby	Mary E. Ingoldsby , <i>Padre Pio. His Life and Mission</i> , Dublin 1984 ² .
<i>KKK</i>	<i>Katechismus van de Katholieke Kerk</i> , Brussel-Utrecht 1995.
Ruffin	C.Bernard Ruffin , <i>Padre Pio: The True Story</i> , revised and expanded edition, Huntington, Indiana 1991.
<i>The Voice</i>	<i>The Voice of Padre Pio</i> , maandelijks tijdschrift, Capucin Friary, San Giovanni Rotondo. 1 ^{ste} nummer februari 1971.